

Istoric municipiu

Repere Istorice:

Atestata documentar la 1265 sub numele Hungnod, conform registrului de dijme papale, Hunedoara va cunoaște o dezvoltare impetuoasă și va juca un rol important în istoria României. Vechimea acestei așezări ce a luat naștere la poalele dealului Sanpetru la confluența râurilor Cerna și Zlăști, este mult mai înaintată în negurile timpului decât atestarea documentară. Arheologii au descoperit atât în vatra orașului cât și în satele din împrejurimi de unde își trage seva, urme de locuire, datând din epoca pietrei. De asemenea pe Dealul Sanpetrului dăinuiesc într-o deplină succesiune urme materiale din epoca bronzului și a fierului. Au fost găsite pe terasele din jurul cetății un depozit, mai mult de o tonă de lăptucă mare de fier și un atelier metalurgic comportând opt cuptoare din vremea dacico-getilor. În actualul areal de locuire al hunedorenilor s-au descoperit tezaururi monetare din vremea dacilor cunoscute sub denumirea "de tip Hunedoara", precum și monede romane de tip republican sau imperial cuprinzând o perioadă de timp îndelungată (183 î.Hr.-sec III. d.Hr.) ceea ce dovedește puternice contacte economice și nu numai, între două civilizații, una a "cetății eterne Roma" și alta plămădită de nemuritorii antichității dacico-getice. În urma cuceririi Daciei de către Imperiul Roman, zona Hunedoarei a atras atenția lumii romane prin bogățiile sale, în special fierul. Acest fapt este ilustrat de urmele descoperite la Teliuc, o "villa rustica", pe dealul Sanpetru era un castru roman în care se instalează un post de pază a Legiunii a XIII-a Gemina. Urme s-au mai descoperit lângă Castel și lângă gară. De asemenea vestigii din această epocă există și în satele Cincis, Pestisul Mare unde era un vicus (sat roman), Manerău, Nandru, Ghelari etc. În 1409, la 18 octombrie, regele Ungariei Sigismund de Luxemburg dăruiește și înobilează pentru faptele militare deosebite pe cneazul Voicu din Cincis, fiul lui Serb. În același document pomenește și pe alți membrii ai familiei ca stăpânitori ai cetății și domeniului regal Hunedoara. Este vorba de Mogos și Radu, frații...și Iancu, fiul lui Voicu. Din acest moment, cetatea Hunedoara cunoaște o nouă etapă a dezvoltării sale. Iancu a amenajat cetatea pentru locuit, a construit sala cavalerilor și sala dietei în stil neogotic înfrumusețat de logiile exterioare ale acestei săli. De asemenea s-a construit aripa și turnul "ne boia" (nu te teme) un eventual loc de refugiu în caz de primejdie. După moartea lui Iancu de Hunedoara la 11 august 1456 la Zemun, lângă Belgrad, în Ungaria au loc lupte interne pentru tron în care sunt implicați și succesorii eroului din Hunedoara, lupte care dau castig de cauză fiului lui Iancu, Matei Corvin, care devine rege al Ungariei medievale. În acest răstimp, soția lui Iancu, Elisabeta și fiul lor Matei vor continua lucrările de modernizare; în aripa Matei, se pictază fresca murală ce sugerează originea românească a lui Iancu. Secolul XVII marchează noi lucrări la castel legate în mare parte de numele principelui Gabriel Bethlen. Se construiește aripa Bethlen (1622) așa cum o demonstrează și o inscripție descoperită pe ancadramentul unei ferestre. În timpul Corvinilor, Hunedoara devine targ (= opidum) al fierului, metal pe care padurenii îl valorifică pentru alte produse, având valoarea de monedă. Avantajul economic din această epocă al domeniului și orașului Hunedoara se va menține și în secolele următoare. Orașul va ajunge în secolul XVII la o stare prosperă, locuitorii săi fiind scutiți de dări față de stat. Au beneficiat de privilegiul încă din vremea regelui Matei Corvin, care în 1480 îi scutește pe hunedoreni de plata oricărui dăru, scutiți care se păstrează și în secolele următoare. Ca urmare crește numărul locuitorilor care variază între 784 în 1512 și 896 în secolul al XVII. După moartea lui Matei Corvin, Hunedoara intră în stăpânirea fiului acestuia Ioan, care se stinge de tânăr. Soția sa Beatrice de Frangepan, se va recăsători cu Georg de Hohenzolern, marchiz de Brandenburg în 1509. Georg de Brandenburg nu se va stabili în Hunedoara. El va numi un castelan cu drept de reprezentare, pe Gheorghe Stolcz. În 1514 a izbucnit răscoala țărănească ce a fost condusă de Gh. Doja. Cu acest prilej, mulți țărani de pe domeniul Hunedoarei au fost închiși în cetate drept pedeapsă. Cu sprijinul nobilimii, Ioan Zapolya va înăbuși răscoala. Sfârșitul sec. XVIII, precum și secolele XIX și XX, marchează probleme noi, legate de conștiința de neam, de spiritualitate. Aici s-a dezvoltat o spiritualitate românească autentică. În numeroasele biserici sau mănăstiri

ortodoxe ca cele de la Cerna, Plosca, Prislop, Cincis, Nadastie, Manerau, Zlasti si altele au fost scoli de dascali, numerosi cnezi romani indeplinind functia de preoti si dieci. Din pacate nu cunoastem cu exactitate vechimea acestor locase de lumina. Dupa al doilea razboi mondial, conform conceptiei vremii, industria hunedoareana a cunoscut o dezvoltare fara precedent. In preajma revolutiei din 1989, in Hunedoara, se produceau peste 3 mil. tone de otel, peste 2 mil. tone cocs metalurgic, incaltaminte, tricotaje etc. Aceasta dezvoltare a atras forta de munca. Populatia orasului a ajuns la un maximum de 89.000 locuitori. Ca urmare s-a dezvoltat spatiul de locuit, si s-au construit noi asezaminte de invatamant, sanatate sau cultura. S-au construit 12 scoli generale, 5 licee, un spital modern, un institut de invatamant superior, doua stadioane, o sala de sport, piscina, iar dupa 1989 s-a construit o popicarie moderna, capabila sa adaposteasca mari concursuri internationale. Conducerea supracentralizata, ineficienta cronica si sugrumarea oricarei urme de libera initiativa au provocat insa incepand din anii '80 degradarea economiei. Din cauza saraciei tot mai accentuate, a lipsei de libertate si a opresiunii s-au creat tensiuni sociale si nemulumiri ce au explodat in decembrie 1989. Primul primar de dupa 1989 al Hunedoarei a fost ing. Marcu Ioan, urmat apoi in 1990 de ing. Doda Viorel. In urma alegerilor din 1992 a devenit primar dl.ec. Remus Maris, care a fost reales si in legislaturile urmatoare (1996-2000, 2000-2004), In urma alegerilor din 2004 a fost ales primar dl.ing.Schiau Nicolae.

Intre anii 2008-2012, primar al municipiului Hunedoara a fost dl. Ovidiu Marius Hada.

In prezent, incepind cu iunie 2012, primar al municipiului Hunedoara este dl. Viorel Arion.